

De zonde van vergeving (1)

Prof. Barrett Gritters

Het is wellicht moeilijk te geloven dat het in bepaalde omstandigheden zondig kan zijn om te zeggen: “Ik vergeef je.” Maar dat hoeft geen verbazing te wekken. Een van de meest zegenrijke handelingen onder Gods volk – de verklaring van de ene zondaar aan de andere: “Ik vergeef je” – kan worden misbruikt om een doel te dienen dat haaks staat op het doel waarvoor de Heere het heeft bedoeld.

Christenen moeten zich niet alleen bewust zijn van deze mogelijkheid, maar er ook rekening mee houden. Aangezien de duivel zich voordoeft als een engel des lichts en mannen en vrouwen ronselt om voor hem te werken (2 Kor. 11:14, 15), mogen wij niet onwetend zijn over zijn list (2 Kor. 11:2), ook niet in dit geval. De duivel is zo vastbesloten om het gezegende werk van God te vernietigen dat hij in feite datgene wat het toonbeeld van christelijk gedrag zou moeten zijn, kan nemen en het antichristelijk kan maken.

Het is mogelijk dat de daad van vergeving een zondige daad wordt.

De belangrijkste manier waarop deze zonde wordt begaan, is wanneer de reactie op een zeer *ernstige* zonde *automatisch* is: “Ik vergeef je.” Degenen die dit hebben gedaan, beseffen misschien niet dat dit zondig was, maar wij hebben onderwijs nodig om het als zondig te zien.

Ik zag de uitdrukking “De zonde van vergeving” voor het eerst in de kop van een krantenartikel, zo'n 25 jaar geleden, waarin de auteur zijn afschuw uitsprak over een dergelijke verklaring. Een veertienjarige middelbare scholier in West Paducah, Kentucky, vermoordde drie van zijn tienerklasgenoten terwijl zij aan het bidden waren. Vrijwel onmiddellijk verklaarden leerlingen van een andere gebedsgroep *automatisch* aan de moordenaar: “Wij vergeven je.” De geschokte auteur van het artikel noemde hun vergeving ‘de zonde van vergeving’.

Deze *uitdrukking* verbaast de lezer wellicht, maar de aanleiding voor een redactioneel artikel over dit onderwerp niet. Wanneer een afschuwelijke zonde wordt begaan – bijvoorbeeld wanneer een sterk persoon zijn macht gebruikt om iemand die zwakker is schade te berokkenen, bijvoorbeeld voor zijn eigen seksuele genot – is het een zonde om de zondaar automatisch te vergeven. De zonde is nog erger wanneer het slachtoffer onder druk wordt gezet om de dader onmiddellijk en automatisch te vergeven. Dit is een actueel voorbeeld waar velen zich in kunnen herkennen, maar het onderwerp geldt ook in andere situaties. Niemand mag iemand die een ernstige zonde begaat automatisch vergeven. Dat te doen is zonde.

Gods vergeving

Om te begrijpen hoe zo'n gezegende daad zondig kan worden, is een zorgvuldig begrip nodig van wat onze daad van vergeving eigenlijk inhoudt. Wat betekent het om iemand te vergeven?

Omdat onze daad van vergeving naar Gods voorbeeld moet zijn, moeten we eerst Gods daad onderzoeken. Hier leggen we zorgvuldig de basis.

Fundamenteel en centraal

De zegen van Gods woorden “Ik vergeef u” vormen de kern van het christelijke Evangelie. Jezus leerde ons om, na stoffelijke zaken, voor deze geestelijke zaak te bidden: “Vergeef ons onze schulden”. Van alle zegeningen van de verlossing voor dit leven noemt de Apostolische Geloofsbelijdenis vergeving, niet

omdat de andere niet belangrijk zijn, maar omdat deze fundamenteel is. Alleen vanwege vergeving is er “de opstanding des vleses” en “het eeuwig leven” en alle andere genaden van de verlossing. Calvijn zei: “Het Evangelie laat de verlossing van de mens bestaan uit de vergeving van zonden...” (Commentaar op Joh. 20:23). De Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt dat “onze gelukzaligheid gelegen is in de vergeving onzer zonden”. Na Jezus' opstanding en vóór Zijn hemelvaart leerde Hij de Emmaüsgangers dat de boodschap die aan de wereld verkondigd moest worden “bekering en *vergeving* der zonden” was.

Een verklaring, geen beslissing

Gods vergeving van ons is een *uitspraak*^[1] die Hij doet. Gods vergeving heeft ongetwijfeld een *eeuwige bron*: Zijn besluit. Echter, dit besluit is nog geen vergeving. Gods vergeving heeft een *rechtsgrond*: het offer van Christus om voor de zonde te betalen. Echter, ook dit is nog geen vergeving. Vergeving is Gods *verklaring*^[1] aan het geweten van een mens, in de *vierschaar van zijn consciëntie*, “Ik vergeef u.” Volgens de betekenis van het Griekse woord voor vergeving (“vrijlaten, loslaten”) is Zijn verklaring: “Ik *ontsla* u van de verantwoordelijkheid om voor uw zonde te betalen; ik zal het *voorbijgaan*, niet aan u denken in het licht daarvan, en het geen scheiding tussen ons laten zijn.” Wat God in de eeuwigheid heeft bepaald en gegrondvest in de betaling aan het kruis, moet Hij nu aan ons *meedelen*^[1]: “Ik vergeef u.” Ter illustratie: een rechter kan zijn beslissing om een veroordeelde en gevangen crimineel gratie te verlenen op papier hebben gezet, maar de veroordeelde crimineel moet de rechter die beslissing aan hem horen uitspreken. Dat is vergeving.

Soms ontstaat hier verwarring. Sommigen verwijzen naar Gods beslissing om te vergeven (Zijn eeuwig besluit) als vergeving, en plaatsen vergeving dus in de eeuwigheid. Anderen verwijzen naar de voldoening die aan het kruis is gedaan als vergeving en zien vergeving als een gebeurtenis van 2000 jaar geleden. Dat is misschien legitiem als het kruis in figuurlijke zin vergeving *afbeeldt*, zoals ‘*hand*’ hulp betekent in ‘steek eens een *hand* uit’ of ‘*kroon*’ koning betekent. In al deze voorbeelden wordt iets dat in nauw verband staat tot wat anders, gezegd dat andere te *zijn*. Dan kan ‘het kruis’ ‘vergeving’ worden genoemd, omdat het kruis zo fundamenteel is voor vergeving.

Maar als men het verschil tussen het kruis en vergeving niet ziet, leidt dat tot verwarring. Dit verklaart, denk ik, de gangbare praktijk om te bidden om de *zekerheid* van vergeving in plaats van om vergeving zelf. Als vergeving in de eeuwigheid plaatsvond, of voltooid werd aan het kruis, dan is mijn enige behoefte op dit moment de zekerheid van die werkelijkheid. Maar als vergeving dagelijks plaatsvindt als Gods *verklaring* aan mij, dan moet ik om vergeving vragen, en niet alleen om de zekerheid daarvan. Natuurlijk moeten we vergeving altijd *in verband brengen met* Gods besluit en het kruis van Christus. Maar Gods eeuwig besluit en het volmaakte offer van Christus moeten nu aan de zondaar worden toegepast in Gods daad van vergeving – Zijn dagelijkse verklaring aan de zondaar: “Ik vergeef u.”

Vergeving voor boetvaardige zondaars

God verklaart aan Zijn volk de vergeving wanneer zij zich *bekeren* en Christus door *geloof* omhelzen. “Maar ik beled, na ernstig overleg (...) Gij naamt die gunstig weg”, zingen we in Psalm 32. “Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve” (1 Joh. 1:9). De Nederlandse Geloofsbelijdenis leert dat de zegeningen van Christus, in het bijzonder vergeving, de onze worden “wanneer wij in Hem geloven” (Art. 23). Als een mens zich niet bekeert en Christus aanneemt, kan het weliswaar waar zijn dat Christus aan het kruis voor zijn zonden heeft betaald omdat God hem in de eeuwigheid heeft uitverkoren, maar de onboetvaardige mens zal God niet tot zijn geweten horen zeggen: “Ik vergeef u.” In plaats daarvan worden zijn beenderen oud in hun brullen, dag en nacht. Dag en nacht rust Gods zware hand op hem. Maar wanneer hij zijn overtreding eigent (erkent), zijn zonde niet voor God verbergt, dan spreekt God de heerlijke woorden: “Ik vergeef u.”

De kerk en de vergeving

Dit alles verklaart waarom christenen dagelijks bidden: “Vergeef ons onze schulden”, in plaats van: “Verzeker mij dat mijn schulden vergeven zijn”. Maar dit alles verklaart ook waarom de *kerk* zonden kan vergeven. Jezus zei tegen Zijn kerk: “Zo gij iemands zonden *vergeeft*, dien worden ze vergeven” (Joh. 20:23), waarbij *vergeven* hetzelfde betekent als *kwijtschelden*. Natuurlijk betaalt geen enkele kerk voor de zonden. Maar de kerk vergeeft zonden wanneer zij namens God *Gods vergeving verkondigt* aan boetvaardige en gelovige zondaars. Calvijn zei dat Christus “hen [Zijn dienaren] opdraagt de vergeving van zonden te verkondigen...” En “...de vergeving van zonden... is aan hun zorg toevertrouwd.” In een ondergewaardeerde Zondag (31) leert onze Heidelbergse Catechismus dat de kerk dit alleen verkondigt aan hen die zich bekeren en het Evangelie door geloof aannemen. Aan hen die ongelovig en onboetvaardig zijn, verkondigt de kerk het tegenovergestelde: zij bevinden zich buiten het koninkrijk. Dat wil zeggen dat hun zonden “gehouden” blijven (Joh. 20:23) of tegen hen worden gebruikt. Om het in termen van de christelijke tucht te zeggen, wat hier eigenlijk het onderwerp is, onderwijst de Dordtse Kerkorde de kerkenraden om een zondaar alleen te ontvangen en te verzoenen – dat wil zeggen, vergeving te verkondigen – wanneer er “zekere tekenen van boetvaardigheid” zijn (art. 75). Berouw – en zekere tekenen daarvan – gaat aan de verkondiging van vergeving door de kerk vooraf.

Samengevat: Vergeving van God is Zijn *verklaring* aan *boetvaardige* zondaars op grond van de voldoening van Zijn gerechtigheid aan het kruis: “Ik ontsla u van de verantwoordelijkheid om voor uw zonde te boeten. Uw zonde zal nooit ter sprake komen in mijn omgang met u. Ik zal niet aan u denken in het licht daarvan.” Het ontbreken van berouw bij een mens betekent dus niet dat Christus niet voor hem is gestorven of dat God niet heeft besloten hem te behouden, maar het betekent wel dat God niet tegen hem zal zeggen: “Ik vergeef u.”

Vergeving door de mens

Onze vergeving van andere zondaars moet zoveel mogelijk overeenkomen met die van God aan ons. “Vergeef ons... *gelijk* wij vergeven...” Onze vergeving van de zonde van een ander is dus onze *verklaring* aan de zondaar: “Ik vergeef u.” De zondaar hoort ons dit rechtstreeks tegen hem zeggen.

Ook hier – bij de vergeving door de mens – ontstaat er verwarring. In een recente en verder goede toespraak van een nationaal bekende christelijke spreker kwam de definitie van vergeving niet uit de Bijbel, maar van Miriam Webster. Die definitie had wel enige waarde, maar miste het wezenlijke element van het doen van een *verklaring* aan de zondaar. In een podcastpreek die ik onlangs ontving, definieerde de predikant vergeving als “zich identificeren met de overtreder en innerlijk zijn schuld betalen”. Vergeving is voor deze sprekers iets dat in ons plaatsvindt – een handeling en een beslissing in mijzelf. Voor hen is vergeving het opgeven van wrok of bitterheid, het opgeven van een eis tot vergelding of wraak, het opgeven van de wens dat de ander voor de zonde boet. Dit is een gangbare opvatting in de huidige samenleving en omvat misschien zelfs *een deel* van wat God van ons verlangt van hen tegen wie gezondigd is, maar het is niet de Bijbelse vergeving zelf. We moeten onze ideeën over Bijbelse begrippen uit de Bijbel halen.

Als Gods vergeving van ons een *verklaring* is dat Hij ons niet naar onze zonde zal behandelen, dan moeten wij dat ook *verklaren* aan de zondaar. Als God in Zijn vergeving tegen ons zegt: “Ik zal de zonde nooit ter sprake brengen om u ernaar te oordelen”, dan moeten wij tegen de zondaar zeggen: “Ik zal het nooit ter sprake brengen om u ernaar te oordelen.” Als God zegt: “Ik zal niet aan u denken in het licht daarvan, ik zal het niet gedenken”, dan is dat wat wij moeten zeggen. Als God zegt: “Wat die zonde betreft, dat is afgedaan”, dan moeten wij tegen de zondaar zeggen: “De zaak is tussen ons afgedaan!”

En als Gods verklaring aan ons komt wanneer wij ons bekeren en niet daarvoor, dan moet onze verklaring komen wanneer de zondaar zich bekeert, en niet daarvoor. Aangezien de regel voor Gods omgang met ons is: “Toen ik mijn overtreding beleed, vergaaf gij mij” (Ps. 32), is de regel in onze omgang met elkaar: “Indien uw broeder tegen u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef het hem.” (Lukas 17:3).

De zonde van vergeving

Het vergeven van een broeder die ernstig gezondigd heeft voordat hij zich bekeert of die weigert zich te bekeren, is dus “de zonde van vergeving”.

Wanneer we denken dat we *automatisch* en *snel* tegen iedereen die zondigt, moeten zeggen: “Ik vergeef je”, zondigen we.

Natuurlijk is wat sommigen *bedoelen* wanneer ze zeggen: “Ik vergeef je”, misschien geen zonde, maar dan is het ook geen vergeving. Zij doelen op hun besluit om niet verbitterd of wraakzuchtig te zijn, niet terug te slaan, zich niet door woede te laten meeslepen, een besluit om verder te gaan te leven zonder aan de zonde te denken, zodat het hen niet blijft beheersen. God verlangt deze toezeggingen van ons; ze zijn noodzakelijk voor geestelijke gezondheid. Maar ze worden geen ‘vergeving’ genoemd.

Sommigen noemen deze beslissingen om niet verbitterd te zijn en dergelijke ‘vergevings*gezindheid*’, die volgens hen automatisch vereist is, in tegenstelling tot ‘*dadelijke*^[2] vergeving’, waarbij een verklaring aan de zondaar wordt afgelegd. Dit is nuttig om christenen eraan te herinneren dat een juiste houding vooraf moet gaan aan elke handeling, en dat de juiste houding zelfs al lang aanwezig kan zijn voordat er actie wordt ondernomen. Maar het verwacht een *gezindheid* met een zeer belangrijke *handeling*.

Geen enkele christen mag tegen een *onboetvaardige* zondaar zeggen: ‘Ik zal dit nooit meer ter sprake brengen. Ik zal nooit meer aan u denken in het licht van deze zonde. Het onderwerp van uw zonde is voor altijd afgesloten tussen u en mij.’ Dat zou de zonde van vergeving zijn.

Het zou een zonde zijn om dat te doen, want als mijn naaste geen berouw toont over zijn grove zonde, mag ik *niet* ophouden er met hem over te spreken. Als hij zijn zonde niet belijdt, is het Gods roeping voor mij om hem lief te hebben door hem op een vriendelijke manier met zijn zonde te confronteren. Zelfs als hij snel zegt: “Ik heb berouw”, maar laat zien dat hij geen berouw heeft door niets te doen om zich van de zonde af te keren, mag ik hem niet zeggen dat ik het onderwerp nooit meer met hem zal bespreken. Ik moet hem zelfs beloven dat ik snel terugkom met getuigen om hem bewust te maken van zijn zonde en van de genade van vergeving voor boetvaardige zondaars door het kruis van Christus. Ik zal de zonde blijven aankaarten door er verslag van te doen bij de ouderlingen, zodat zij met hem kunnen werken aan zijn bekering. Omdat ik hem liefheb, zal ik hem niet vergeven, dat mag ik niet.

Voortijdige vergeving kan zelfs een daad van egoïsme zijn. Ik heb het nodig voor mijn eigen welzijn. Ik wil niet verbitterd zijn, geen wrok koesteren, niet beheerst worden door het verleden. Vergeving is dus niet voor hem, maar voor mij.

En een oproep om onmiddellijk en automatisch te vergeven is misschien wat een zondaar vraagt die geen berouw wil tonen – echt berouw – over zijn zonde, maar ermee door wil gaan zonder zich te storen aan de moeilijke oproep om de diepte en de gevolgen van de zonde onder ogen te zien.

In wezen staat ‘de zonde van vergeving’ het ware vergeven in de weg, waarbij een mens ootmoedig tegen zijn naaste zegt (beiden zijn rechtvaardig voor God onder het kruis van Christus!): ‘Ik vergeef je.’”

Natuurlijk kunnen deze uitspraken evenveel vragen oproepen als ze proberen te beantwoorden. 'Roept Jezus ons niet op om zeven maal zeven maal te vergeven? Is vergeven geen daad van genade en toont het onthouden van vergeving niet aan dat ik geen genade ken? Bedekt liefde de zonde niet, in plaats van er voortdurend mee te confronteren? Als u niet vergeeft, zal er dan geen wortel van bitterheid in u opkomen? Hierover in een volgende aflevering.

^[1] Engels: declaration. Dat wil zeggen, een verklaring, uitspraak, mededeling of bekendmaking (vert.)

^[2] Engels: transactional. Dat wil zeggen, door een handeling of daad (vert.)

Bron:

The Standard Bearer, 2022, jaargang 99, nummer 3

<https://sb.rfpa.org/the-sin-of-forgiveness>

De zonde van vergeving (2)

Prof. Barrett Gritters

Het vergeven van een onboetvaardige zondaar is een zonde. Hoe aanstootgevend dat ook mag klinken – zelfs godslasterlijk – dit is de leer van de Schrift en die van de Gereformeerde Kerkorde, zoals we de vorige keer hebben gezien. Het automatisch en onmiddellijk verklaren van vergeving aan iemand die geen berouw heeft over een grove zonde is “de zonde van vergeving”.

Wanneer een vijftienjarige jongen met een aanvalsgeweer drie van zijn klasgenoten vermoordt, is het een zonde als de ouders en vrienden van de slachtoffers onmiddellijk en in het openbaar zeggen: “Wij vergeven je”. Als een vader zijn dochter heeft verkracht, zou het een zonde zijn als de dochter hem onmiddellijk en onvoorwaardelijk vergaf. Het zou nog een grotere zonde zijn als die vader dat van haar zou eisen. “Ik vergeef u, papa, ook al hebt u geen berouw. En aangezien u me hebt geleerd dat vergeven vergeten is, zal ik proberen te vergeten wat u hebt gedaan, en ik beloof dat ik het aan niemand zal vertellen.” Het is in dit geval niet grof om geen vergeving te schenken. Het is grof om het wel te doen.

Toch zijn er mensen die geloven dat alles wat minder is dan onmiddellijke en automatische vergeving in strijd is met Bijbelse principes en de kern van genade schendt. Volgens hen moeten degenen die zelf genadig vergeving ontvingen ook anderen genadig vergeven. Is dit niet de leer van Jezus? Het lijkt Bijbels te kloppen, behalve als we er zorgvuldiger naar kijken.

De sleutel om dit te begrijpen, is de Bijbelse leer dat vergeving geen *gevoel* is dat ik in mijzelf heb ten opzichte van een zondaar, geen achterwege laten van bitterheid jegens een zondaar, en zelfs geen besluit om niet boos te zijn en de zonde achter me te laten. Vergeving is veeleer een hoorbare verklaring van de beledigde aan de belediger: “Ik vergeef je je zonde; ik ontsla je van je schuld; ik zal je niet behandelen op basis van je zonde of aan je denken in het licht daarvan. Het heeft voor mij afgedaan.” Als een zondaar onboetvaardig is, staat God dit niet toe. Waarom niet?

Wees volgelingen van God

Ten eerste volgt automatische en onmiddellijke vergeving aan onboetvaardige zondaars niet het patroon van Gods vergeving, Die ons alleen vergeeft als we ons bekeren en die ons dat onthoudt totdat we dat doen. En onze vergeving moet een voorbeeld zijn van de Zijne: “Vergevende elkander, gelijkewijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft” (Ef. 4:32). Gods vergeving is Zijn uitspraak tot ons, zoals Hij aan David door de profeet verklaarde: “De HEERE heeft uw zonde weggenomen”. David kreeg die pas toen er een door God gewerkt berouw in hem werd gevonden. Voor die tijd was David ongelukkig. Hij zong in Psalm 32: “Ik zal *belijdenis* van mijn overtredingen doen voor den HEERE. En Gij *vergaaft*”. Onze presbyteriaanse broeders drukken het gereformeerde begrip hiervan uit in hun geloofsbelijdenis: “Niemand kan vergeving verwachten zonder berouw” (WCF 15.3). Johannes Calvijn zei dat “vergeving van zonden nooit aan iemand kan worden geschonken als er geen berouw is”. (Dit betekent natuurlijk helemaal niet dat Jezus' dood niet voor de zonde heeft betaald; het betekent alleen dat God *aan ons geweten* geen vergeving *verkondigt*.) En aangezien God geen vergeving verkondigt aan de

onboetvaardigen, mogen wij dat ook niet doen. “Indien uw broeder tegen u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef het hem.” (Lukas 17:3).

Zoek het welzijn van de broeder

Ten tweede, automatische en onmiddellijke vergeving aan onboetvaardige zondaars ondermijnt wat God onder christenen beoogt: de genadige verbetering van zondaars en het helen van breuken, terwijl zowel de zondaar als degene tegen wie gezondigd is samen in de schaduw van het kruis van Christus staan. Wanneer mijn broeder een grote zonde begaat, is het mijn roeping om zijn welzijn te zoeken. Dat betekent niet dat ik hem automatisch vergeef als ik weet dat hij geen berouw over zijn zonde heeft. In plaats daarvan moet ik zijn zoals de profeet Nathan, die eerst naar de onboetvaardige David ging om hem van zijn zonde te overtuigen, hem aan te sporen die te ‘erkennen’, hem tot bekering op te roepen en hem *daarna* vergeving te verkondigen. Het zou geen liefde tot David zijn geweest om hem in de ellende van zijn onbeleden zonde te laten. Wat de voorstanders van onmiddellijke en automatische vergeving over het hoofd zien, is dat als hun praktijk ingang vindt, dat wil zeggen, als degenen tegen wie gezondigd is snel vergeven en verdergaan, het gezegende werk van het uitspreken van genade tegen de berouwvolle zondaar: ‘Ik vergeef je’, snel zal worden vergeten.

Jezus' onderricht in Mattheüs 18 mag niet worden vergeten: “Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen; indien hij u hoort, zo hebt gij uw broeder gewonnen^[1].” Christelijke liefde en genade vereisen dat we, als er tegen ons gezondigd is, naar de broeder gaan en zijn bekering zoeken om hem te ‘winnen’. Als hij zich niet bekeert, vereist christelijke liefde zelfs de moeilijkere oproep van Mattheüs 18: getuigen meenemen en de zaak zelfs voor de kerk brengen. Hem terugwinnen is altijd ons doel. Minder doen is geen liefde. Doe geen afbreuk aan wat God christenen opdraagt te doen.

Wees niet egoïstisch

Ten derde, hoewel automatische en onmiddellijke vergeving vroom klinkt, kan het zelfs een daad van egoïsme zijn. Iemand beschreef het als een ‘proces dat niet echt vergeving is, maar gewoon een strategie om verder te gaan’. Anderen hebben het ‘therapeutische vergeving’ genoemd, omdat het een goede therapie lijkt te zijn voor hen die door zondaars gekwetst zijn. Deze therapeutische vergeving is niet bedoeld om relaties te herstellen, maar om het slachtoffer, tegen wie gezondigd is, te genezen. Christelijke pastors, ouderlingen en raadgevers moeten zeker de noodzaak erkennen van zielstherapie voor degenen die door zonde zijn beschadigd. Maar de behandeling die zij nodig hebben, is niet het verkondigen van vergeving aan een onboetvaardige persoon. Bovendien, aangezien onze vergeving is gevormd naar het voorbeeld van Gods vergeving, is onze vergeving van anderen niet meer een behandeling voor onszelf dan Gods vergeving van ons een behandeling voor Hemzelf is.

Doe recht aan gerechtigheid

Ten vierde bestaat het risico dat bij automatische en onmiddellijke vergeving Gods recht uit het oog wordt verloren, die tot uiting komt in Zijn straf voor de zonde in Zijn eigen Zoon. We ontvangen Gods vergeving op geen andere manier dan door geloof dat Christus omhelst in het heldere licht van Gods gerechtigheid.

Het geloof erkent dat Christus *naar recht* in onze plaats werd gestraft, en het geloof belijdt dat aan Gods gerechtigheid *moest worden* genoeg gedaan. Evenzo is de relatie tussen zondaars waarin we vergeving verklaren en ontvangen altijd een wederzijdse erkenning van gerechtigheid – dat zonde straf verdient. Enerzijds belijdt de zondaar gerechtigheid: ‘Mijn zonde is een schuld waarvoor ik terecht straf verdien, maar ik smeeek u mij niet te laten betalen wat ik verschuldigd ben.’ Als ‘Ik heb berouw, vergeef me alstublieft’ dat niet betekent, hebben we de kern van de belijdenis van zonde weggenomen. Aan de andere kant belijdt ook degene tegen wie gezondigd is gerechtigheid. Wanneer hij zegt: ‘Ik vergeef je’, bedoelt hij dat hij de zondaar niet zal geven wat hij verdient, omdat God hem niet geeft wat hij zelf verdient. Met andere woorden, in alle daden van vergeving ontmoeten goedertierenheid en recht elkaar, gerechtigheid en vrede kussen elkaar (Ps. 85:10). Ons danklied zal “van goederenheid en recht” zijn (Ps. 101). Altijd.

Gebruik vergeving niet als wapen

Ten slotte, door te leren dat onboetvaardige zondaars automatisch en onmiddellijk vergeven moeten worden, wordt een dodelijk wapen in handen gegeven van goddeloze mannen en vrouwen die in hun zonde willen volharden. Ik heb van slachtoffers van ernstig misbruik gehoord dat hun misbruiker hen altijd leerde om automatisch en onmiddellijk te vergeven. En aangezien vergeving betekende dat de kwestie was afgedaan, mocht niemand anders te weten komen wat er was gebeurd, en kon het misbruik doorgaan. Zelden is een valse leer zo effectief als wapen tegen onschuldigen gebruikt als deze valse leer.

In dit licht kunnen enkele te verwachten bezwaren worden weerlegd.

Leidt weigering om te vergeven in ons tot bitterheid?

De meest voorkomende reden die wordt gegeven om automatische vergeving te eisen, is dat niet vergeven bitterheid, boosheid en wraakzuchtige houdingen in de hand werkt. Dit is echter een misvatting. Twee zaken moeten in het oog worden gehouden: ten eerste moeten christenen altijd bitterheid, boosheid en een wraakzuchtige houding van zich afzetten. Slachtoffers van gruwelijke misdaden bidden dagelijks dat de Geest van Christus hen van bitterheid zal weerhouden en hen met vriendelijkheid, liefde, barmhartigheid en genade zal vervullen. Verbittering en boosheid zijn niemand toegestaan. Zelfs als we geen vergeving schenken, moeten we vriendelijkheid tonen. Ten tweede moeten we bedenken dat vergeving niet betekent dat we onze slechte gedachten en gevoelens loslaten, maar dat we de zondaar *verklaren* dat hij vrij is van elke verplichting om voor zijn zonde te boeten.

Heeft Jezus degenen die hem gekruisigd hebben niet vergeven, ook al toonden zij geen berouw? “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.”

Toen Jezus gekruisigd werd, bad Hij een wonderschoon gebed waarin Hij Zijn Vader vroeg om vergeving voor degenen die Hem onterecht ter dood brachten. Het lijkt op het laatste gebed van de martelaar Stephanus toen hij stervende was nadat hij gestenigd was: “Heere, reken hun deze zonde niet toe” (Handelingen 7:60). Merk op dat Jezus in Zijn gebed niemand vergeving

verkondigde. Hij zei niet tegen de goddeloze soldaten: ‘Ik vergeef u uw zonden, Ik ontsla u van uw verantwoordelijkheid om te boeten.’ Hij zei niet tegen de oversten die tegen Hem samenzweerden: ‘Ik neem u niets kwalijk; u hoeft niets te boeten voor deze ernstigste overtreding in de geschiedenis van de mensheid.’ In plaats daarvan verzocht Jezus Zijn Vader om dit werk van vergeving te verrichten. “Vader, vergeef het hun” is een verzoek aan Zijn Vader om tot de schuldige harten en het geweten van Zijn moordenaars te spreken.

Zijn Vader verhoorde dat gebed ook. Na Pinksteren, toen Petrus tot deze moordenaars van Christus predikte, wees Petrus hen eerst op hun zonden. Ik geef een parafrase: ‘Jezus was een rechtvaardig man, en dat weten jullie door de wonderen die jullie Hem onder jullie hebt zien verrichten. Toch hebben jullie Hem op goddeloze wijze gekruisigd en verdienen jullie het om voor die zonde te boeten’ (zie Handelingen 2:23-36). Vervolgens riep Petrus hen op: “Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden.” En toen zij in benauwdheid riepen, wees Petrus hen op bekering van zonden en de doop in de naam van Jezus. Als gevolg van die preek bekeerden drieduizend zondaars zich en ontvingen zij vergeving: zij hoorden God tot hun hart spreken: “Ik heb uw zonden weggenomen.” God verhoorde het gebed van Jezus toen deze zondaars zich bekeerden. Niet automatisch en onmiddellijk. En het opmerkelijke antwoord op het gebed van Stephanus kwam toen iemand die medeplichtig was aan zijn moord, Saulus, zich bekeerde en apostel Paulus werd.

Wanneer Jezus ons oproept om zeventig maal zeven maal te vergeven, verwacht Hij dan werkelijk dat we elke keer berouw moeten tonen? Moeten we niet gewoon blijven doorgaan met vergeven?

Er is geen reden om aan te nemen dat deze tekst in tegenspraak is met Lukas 17, waar ons wordt opgedragen om degenen die *berouw tonen* te vergeven. “Indien het hem leed is, zo vergeef het hem.”

Wacht u tot uw vrouw berouw heeft van elke kleine fout die zij tegen u begaat voordat u haar vergeeft? Dwingt u haar tot berouw voor de kleine dingen die zij doet voordat u haar vergeeft?

Mijn huwelijk zou niet zo gelukkig zijn als mijn vrouw en ik op die manier zouden leven. Ik ben dankbaar – om de situatie om te draaien – dat zij veel van mijn fouten, als we die ‘kleine’ fouten mogen noemen, door de vingers ziet. In een huwelijk, net als in andere christelijke relaties, ‘bedekt de liefde een veelheid aan zonden’. Soms gebeurt dit ‘bedekken’ door ze te negeren. En we kunnen deze fouten negeren omdat we weten dat onze echtgenoot, net als wij, een oprecht berouwvol persoon is. Elke avond gaat zij naar bed met het gebed uit een oude avondgebed, misschien terwijl zij onze handen vasthoudt terwijl wij bidden: ‘Vergeef mij de zonden die ik u heb beleden; Vergeef mij de *verborgen zonden die ik niet zie*; O leid mij, heb mij lief en wees mijn Bewaarder. Amen.

Nu mag de waarschuwing tegen ongepaste vergeving niemand van ons ertoe brengen het belangrijkste in het christelijke leven te vergeten: dat we ons als kinderen van de Vader tonen door onze bereidwillige vergeving van onwaardige zondaars (Ef. 4:32-5:1), en dat we ernaar streven de gemeenschap te herstellen. Met andere woorden, onze weigering om onboetvaardige

zondaars te vergeven, mag er nooit toe leiden dat wij niet *willen* vergeven, dat wij ons niet ‘bereid om te vergeven’ tonen, zoals God altijd ‘bereid is om te vergeven’ (zie Ps. 86:5).

Want als degene die tegen mij gezondigd heeft in mij geen bereidheid tot vergeving, geen genade, geen barmhartige geest ziet, zal hij net zo min aan mij willen belijden als de verloren zoon wanneer hij zijn vader als een ‘harde man’ had gezien. Maar de verloren zoon ‘kwam tot zichzelf’ en herinnerde zich wie zijn vader was, een genadige man waarvan hij wist dat hij die zou aantreffen als hij terugkeerde naar huis. Het was werkelijk de goedertierenheid van God die hem tot bekering leidde (Rom. 2:5). Bid dat de goedertierenheid die wij aan anderen betonen, deel mag uitmaken van wat God gebruikt om bekering te bewerkstelligen bij degenen die tegen ons zondigen. Zij weten dat wij hen met open armen zullen ontvangen, het gemeste kalf zullen slachten en werkelijk vergeten wat zij ons hebben aangedaan.

Mijn Vader gaat op die manier met mij om.

Een avondgebed

(ook wel bekend als: ‘Lieve Heere, vergeef’)

Indien ik vandaag iemand gekwetst heb,
Indien ik iemand op een dwaalspoor heb gebracht,
Indien ik mijn eigen weg ben gegaan,
Lieve Heere, vergeef mij!
Indien ik ijdel of zinloos heb gesproken,
Indien ik mij heb afgewend van nood of pijn,
Opdat ik anderen geen aanstoot zou geven,
Lieve Heere, vergeef mij!
Indien ik eigenzinnig, hard of kil ben geweest,
Indien ik heb verlangd naar beschutting in de kudde,
Terwijl Gij mij een post te bewaken gegeven hebt,
Lieve Heere, vergeef mij!
Vergeef mij de zonden die ik U heb beleden;
Vergeef mij de verborgen zonden die ik niet zie;
O leid mij, heb mij lief en wees mijn Bewaarder.
Amen.

^[1] Houd in het achterhoofd wat ik in de vorige aflevering heb geschreven: dat van het slachtoffer van een zonde die een *misdrijf* is, zoals seksueel misbruik, niet mag worden verwacht dat hij of zij alleen de confrontatie aangaat met de zondaar.

Bron:

The Standard Bearer, 2022, jaargang 99, nummer 5

<https://sb.rfpa.org/the-sin-of-forgiveness-2>